

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

La reprezentațiunea consistoriului în cauza proiectului de lege pentru scoalele medie.

Scim că publicul asceaptă cu nerăbdare să cunoască ce a făcut biserica gr. or. română din Transilvania și Ungaria în afacerea proiectului privitoriu la scoalele medie. Nerăbdării acestei i s'a dat expresiune și în diaristica noastră.

Sûntem în pozițiune de a publica astăzi proiectul consistoriului archidieceșan de reprezentațiune, care după ce diecesele Caransebeșului și Aradului, resp. consistoriele lor s'au hotărît a nu face reprezentațiuni identice, ci împreună cu archidieceșana una colectivă, prin conclud consistorial s'a decis a se înainta la Metropoli ca material pentru o reprezentațiune.

După publicarea aceasta va urma reprezentațiunea însăși*) înaintată, pre cât scim, de Escel. Sa Archieppul și Metropolitul casei deputaților Ungariei.

Eată dar textul proiectului consistoriului archidieceșan:

Nr. 482. Plen.

Mărită casă a reprezentanților țerei:

Proiectul de lege despre învățământul din gimnasilor și scoalele reale substernut dietei din partea înaltului regim la 6 Octomvre 1881, manifestă pe de o parte neîncredere neîntemeiată față cu confesiunile din patrie, și conține pe de altă parte dispozițiuni cari îngreuează și împedecă administrarea, desvoltarea și progresul învățământului în scoalele medie. Proiectul jig-nesce, mai departe drepturile fundamentale ale bisericii orientale-ortodoxe române, a principiului și a legilor sancționate despre egala îndreptățire a confesiunilor și naționalităților din patrie, încât subscrișul con-

*) Noué ne a venit aceasta din urmă numai Sâmbătă înainte de ameați cu posta d'ela Budapesta, în textul maghiar.

sistoriu al archidieceșei orientale-ortodoxe române din Transilvania crede a împlini una dintre cele mai sante detorințe cătră biserică și patrie, dacă, folosindu-se de dreptul de petiționare, atrage, barem pe această cale, în mod sincer și loial, atențiunea Măritei Case asupra periculișor și tristelor consecențe, ce o lege, votată după tenoarea și spiritul acelu proiect, ar aduce cu sine atât pentru progresul general al culturai în patrie, cât și pentru liniscea sufletească a credincioșilor bisericii noastre.

Întemeiatele noastre îngrigiri în direcțiunile acestea ne permitem ale înșira în următoarele:

În modul cel mai dureros ne-a atins pe noi și va nelinisci fără îndoială pe credincioșii bisericii noastre mai nainte de toate împregiurarea, că pe când proiectul înaltului regim acordă numai decât § 1. înaltului ministeriu pe lângă dreptul de suprema inspecțiune (pct. 2.) și dreptul de dispozițiune asupra scoalelor medie ale confesiunilor (alin. ult.); pe atunci biserica noastră nici de astădată nu s'a aflat deamă de a fi ascultată, alătura cu celelalte biserici ale patriei: despre aptitudinea oportunitatea acelu proiect față cu propriile sale scoale medie.

Desconsiderarea aceasta, de sigur nemeritată și neprovocată de biserica noastră a trezit în noi temerea, că în cercurile înaltului regim al țerei ar esista vederi, după cari biserica noastră națională nu ar mai avé lipsă nice barem de a-și apăra pe cale legală proprietatea și interesele de viață.

Cu toate că credincioșii acestei biserici sînt petrunși de consciința destul de întemeiată, pe fapte necontestabile, că ei nu numai că supoartă în mesură egală cu ceilalți fiii ai patriei toate greutățile statului, dară și în privința promovării culturai morale și intelectuale față cu puterile lor, supoartă o parte considerabilă a sarcinei pretinse de acea promovare.

E faptă necontestabilă că confesiunea noastră după grele apăsări seculare, odată introdusă în rëndul celorlalte confesiuni din patrie, și după ce prin legislațiunea patriei i s'a garantat și bisericii noastre autonomia (Art. IX: 1868) și egala îndreptățire cu celelalte biserici ale patriei (Art. XLIII: 1868 § 14): însuflețită de sublimul principiu al libertății confesionale și al egalei îndreptățiri, n'a scăpat din vedere nici pe un moment chemarea sublimă a bisericii naționale de a se îngrigi de cultura națională a credincioșilor săi. În mânia tuturor greutăților și a sărăciei materiale. urmate din suferințele seculare, biserica ortodoxă-română și-a creat în scurtul spațiu de trei decenii un numer considerabil de institute de cultură de toate categoriile. Ea a jertfît bucuroasă din denarii sei spre scopul înființării de institute pentru cultura intelectuală a credincioșilor săi, pentru că legile patriei sancționate și întărite prin jurământul Monarhului i permit „a conduce și regula între marginile legilor țerei independent și prin organele sale proprii“ învățământul în spirital și direcțiunea culturai naționale (Art. IX: 1868 § 2).

Față cu aceasta proiectul de lege ministerial tinde la crearea unei situațiuni cu totul străine și contrarie confesiunilor. Înființarea de scoale noué medie se face dependentă dela împlinirea unui șir de condițiuni, aproape cu neputință de împlinit; în privința scoalelor medie confesionale deja esistente se intenționează a detrage confesiunilor facultatea și posibilitatea a le conduce și regula în spirital așezămintelor garantate de stat bisericii naționale, lăsându-se numai detorința de a purta sarcinile materiale pentru susținerea acelor.

În sensul și direcțiunea aceasta proiectul ministerial avisează și pentru viitoriu pe confesiuni în ce privesc înființarea și susținerea de scoale

medii la „puterile sale proprii“ (§ 72), le detrage însă cu o neîncredere vătămătoare dreptul de a recurge în cas de neajunsuri la caritatea creștinească a fraților de aceeași credință (§ 73.) Neîncrederea aceasta din partea înaltului regim față cu confesiunile provoacă tot aceeași neîncredere din partea acestora față cu intențiunile înaltului regim. Excepțiunea, ce se face cu ordinele monachale ale confesiunii romano-catolice, desceaptă temerea, că privilegiile seculilor trecuți, abolite prin legislațiunea patriei (Art. XLIII din 1868, §. 1), reinviază de nou; că principiul de egală îndreptățire a confesiunilor și naționalităților e numai umbră și legile sancționate, cari garantează acest principiu, au se devină literă moartă.

Ca recompensă pentru inicitatea acelei prohibițiuni se pune în vedere confesiunilor ajutorirea unor scoale medie confesionale din partea erariului statului; însă numai ale acelor, a căror susținere i se va părea oportună înaltului regim din punct de vedere local și de altă natură — nedefinită prin lege. Dar și aceasta numai cu prețul, ca la atari scoale confesiunea se abdică în parte, sau cu totul, dela caracterul confesional al acestora, și sul scoalelor devenite în chipul acesta neconfesionale (§. 86).

Dispozițiunile aceste ale proiectului ministerial, ce pot ele fi alta, decât crearea posibilității de a depozita pe unele confesiuni din scoalele lor medie și a le tăia calea pentru înființarea mai departe de atari scoale? Nu e aceasta aproape egal cu sterpirea învățământului național, cu condamnarea unei părți a civilor patriei la întunerecul nesciinței, prelungă preferința și protegierea altora în tot același învățământ confesional — ?

Atari perspective anevoie vor pute însufleți pe creștinii nostri la jertfe noué pentru înființarea de școale medie și susținerea celor ce le au. După cum caută și află ei în biserica na-

FOIȚA.

O biografie neterminată.

Românul nu pere.

Tinêrul P. O. născut în 1855, — fu a unui învățătoriu român sêrac, cum sînt toți învățătorii nostri. — În casa părintească au căpătat crescerea, cum ar trebui să-și crească toți învățătorii, copiii săi. — În scoala părintelui său a învățat iubirea părinților a dulcii sale mame, și prin aceasta a-și iubi limba, națiunea și patria.

Absolvînd scoala părintelui seu, s'a simțit chemat spre a continua învățătura și așa a mers la cetate. Aici, primadată a învățat a se lupta cu lipsele. Ca copil a trebuit să se îngri-giască pentru susținerea sa, căci dela părintele său, care mai susține acasă o familie grea, foarte puțin avé de asteptat. Ajungînd gimnasisti s'a întins privilegiu la un câștig mai mulțisor; așa și imparția puținul seu câștig cât din când în când mai ajutora și pe părințele seu.

Dar timpul trece, părinții îmbătrînesc, și dorea să-și vadă fiul așezat. Deci lu sfătuiră ca după absolvarea celor VI clase gim. în 1874 se păsească la teologie. Aci fu primit, dar sub acea condiție, ca înscrierea lui la teologie trebuie să fie aplacidată, de consistoriu plenariu, — căci pe atunci esista o lege care dispunea că tinerii din comitatul A. se primesc la teologie numai cu VIII clase. După ce și a întrerupt studiul gimnasial, și a ascultat teologia o jumătate de an, fu încunoscințat că este sters din numerul clericilor. Acum ce se face? la mijlocul anului scolariu, nu se puté înscrie în clasa în care se puté înscrie la începutul anului. Iși căută dar altă ocupațiune, i se oferî un post de „conducătoriu de peană“ la tribunalul criminal din orașul A. Aci a ramas până la finea anului 1875 când fu înrolat la miliție.

Despre conduita lui ca funcționariu aci citez un pasagiu din testimoniul ce l-a obținut: „ügyeséggel párosult szorgalmat hivatalban, shivatalon kivül példás erkölcs magavisele-

tet tanusított“ (în oficiu a dovedit diligență împreună cu desteritate, eară afară de oficiu purtare morală esemplară) etc. —

La miliție, scim că nu este deosebire între cel ce s'a născut în mănăși seu în opinică. — Dar tinerul nostru s'a distins însuși pe sine prin diligență și istețimea sa, căci nu peste mult fuse înaintat dela recrut până la rangul cel mai înalt de suboficier, apoi fu comandat în cancelaria auditorială, la tribunalul criminal militar, unde, ca conducătoriu de cancelarie și translator, a sciut se și câștiga iubirea superiorilor sei. Aci, de și sub regulamentul militar strict, s'a simțit prima și doar ultima data indestulit. — Veniturile (gagele) sale erau pentru densus indestulitoare pentru de-a-și acoperi necesitățile. Ce putea pune la o parte, trămitea spre ajuturare părintelui său, căruntului învățătoriu — Dar spiritul său nu putea privi starea aceasta de ținta sa, nu se putea împăca cu hotarul înaintării. — El vedea că nu puté fi auditor, că nu are VIII clase, nu are sciința de drep-

turi și astfel nu putea înainta mai departe. Cere dar statul superiorilor sei, ce se face, spre a putea înainta. Acestia încă nu-i pot da alt sfat decât se mai studieze gimnasiul, care acum de 6 ani l'a întrerupt, și drepturile apoi poate că va ajunge la ceva. „O mare sarcină“ și cugeta el. — „O doamne! de ce me ai trimis sêrac pe lume.“ — Dar ear se îmbărbăta „Ce nu poate omul face? — „Tot este cu puțință numai curagiu și voie,“ și s'a decis. — În câte-va zile și-a înaintat demisiunea dela postul său militar. — Superiorii lui l'au concediat cu lacrimi în ochi când și-a luat diua bună dela dênșii, eară principalul său i-a adresat cuvintele:

„Wenn ich Sie nochmals wiedersehe, so wünsche ich das Sie sich als mein Collega vorstellen.“ (Când te voi vedea poftesc ca dta să te prezentezi ca colega meu.)

Fie aci permis a cita câte-va rënduri din atestatul obținut dela acest oficiu: — „Hat sich durch Amtsverschwendung, Fleiss, Pflichttreue, und Ehrlichkeit ausgezeichnet.“ (S'a distins prin

țională basa pentru existența confesiunii lor, astfel voiesc ca scoalele înființate și susținute de biserica națională să se susțină individualitatea confesiunii. Ingagiarea acestor scoale în serviciul sistemului de desnaționalizare, ne temem, că creștinii noștri o vor privi de o măsură aptă de a nimici prin mijloacele proprii.

Proiectul ministerial în dispozițiunile sale referitoare la organizarea și administrația scoalelor medice confesionale manifestă aceeași neîncredere nemărginită față cu confesiunile și în urma acesteia aceeași intențiune de a reduce până la umbră drepturile acestora, cari parte urmează de sine din conceptul autonomiei bisericilor, parte garantate prin legi sancționate (Art. IX: 1868, § 3. Art XLIII: 1868, § 14).

Dreptul înaltului regim al statului de a pretinde dela confesiuni ca scoalele lor medice se fie astfel organizate încât însușirea științelor umanitare să fie posibilă în aceeași măsură și cu aceeași înlesnire ca în institutele statului, e un effus natural al dreptului ce compete Coroanei de supremă inspecțiune; cuprinde însă după modestele noastre păreri, tot o dată și măsura facultății de ingerință a regimului statului în afacerile scoalelor medice înființate și susținute de bisericile autonome. Orice trecere peste limitele aceste conține o jignire a autonomiei bisericilor și manifestă tendințe eterogene de acelea ce trebuie să aibă un regim patriotic în privința culturii intelectuale a civilor de stat.

Prin prescripțiile proiectului ministerial referitoare la organizarea esternală a școlilor medice confesionale cuprinse în §§ 31 și 34 e esauriat, după modestele noastre păreri, dreptul de supra-inspecțiune al Coroanei în direcțiunea aceasta. A subordina confesiunile unei formale inspecțiuni polițiene cu aplicarea sistemului relativ foarte scurt (§ 93) e desigur o trecere peste conceptul dreptului de supra-inspecție, e crearea posibilității de a delătura acelea scoale, cari „din delerante locali și de altă natură” nu convin înaltului regim al țării.

Aceeași restringere a autonomiei bisericilor și tot această subordonare unei formale tutele ministeriale conțin dispozițiunile proiectului în privința organizării interne a scoalelor medice confesionale. Și aici ar fi, după modesta noastră părere, deplin esauriat dreptul de supra-inspecțiune al statului prin defigerea obiectelor de învățământ obligate, al numărului sarelor, a duratei semestrelor, prin defigerea unei măsuri minimale, în

care e de a se învăța fiecare obiect și în fine dispozițiunea ca de profesori să se poată aplica numai indivizi pe deplin calificați în obiectele, ce au a le propune.

Proiectul ministerial însă trece peste marginea conceptului de supra-inspecțiune și vatemă nu numai autonomia, dară și interesele vitale a le confesiunilor, dacă la enumerarea studiilor obligate trece cu vederea studiul limbii de propunere (§. 4 și 6.). Pentru bisericile naționale, cari susțin cu mari jertfe scoale medice, nu poate de indiferentă limba maternă, încât să se poată mulțami cu propunerea ei ca studiu neobligat și afară de oarele regulate a învățământului (§ 9); și de sigur e o vătămă a intereselor lor vitale dacă față cu această dispozițiune se prescrie numărul maxim al oarelor, ce se pot pretinde dela profesori și se pot prescrie școlărilor (§ 24, 78.) Dacă înaltul regim al statului află corespunzătorul intereselor statului că pentru limba acestuia ca studiu obligat să se provadă un număr destul de mare de oare dintre cele limitate prin proiect pentru deplina însușire a ei, și merge întru neîncrederea sa față cu confesiunile până la pretențiunea de a se substerne spre controlare planul de împărțire al oarelor „în mod prealabil” (§ 79): confesiunile de sigur pot pretinde ca întru interesul bisericilor naționale între studiile obligate și în numărul maximal al oarelor să se lase loc potrivit și pentru limba maternă în scoalele susținute din sudoarea lor proprie. Altcum, după situațiunea, ce ar crea o lege de spiritul și cuprinsul proiectului ministerial s'ar părea, că înaltul regim intenționează a ingagia scoalele confesiunilor la strivirea intereselor vitale ale acestor confesiuni, în serviciul desnaționalizării. Întru această intențiune ramă administrațiunii publice. Temerea de o situațiune că aceasta ar prinde rădăcină la credincioșii noștri cu atât mai vârtos, cu cât și alte dispozițiuni ale proiectului ministerial indigează aceeași intențiune. Astfel § 38 dă, ca testimoniile de maturitate au de a se estrada, pe lângă ignorarea limbii de propunere, numai în limba maghiară; § 7, cumcă limba esamenelor de calificațiune pentru profesori e cea maghiară; § 2, în urma căruia fie oare profesor, fie el pregătit pentru ori-ce studiu, are a depune examen și din limba și literatura maghiară dinpreună cu istoria literaturii până la cunoștința opurilor mai eminente a literaturii mai de frunte; și în fine § 60 în care se cere să arate candidatul

sau altcum căpătuiți. După o luptă de vreo câteva săptămâni cu lipsele fu silit a se retrage din capitala la provinție.

Dela părinți scia că nu are a accepta nimica. Dela străini cu atât mai puțin. Căror le enera lipsele și ținta sa, mai tare s'ar fi îngropat decât ajutorat. Deci cătră cine s'a întors? S'a întors cătră națiune. Și de aceasta fu după puțină spriginit. Pentru ca să se susțină i s'a dat un post de învățător la inst. pedag. teolog. național și confesional din orașul A, ear în timpul liber de scriitor, speditor postal mai că nu chiar și curățitor de cancelarie. Și pentru toate aceste un salariu anual de 300 fl.

* (Teafnu de diletanți în Brașov). O trupă de diletanți români din Brașov, cetim în „Familia”, va reprezenta de curând în sala gimnasiunii de acolo operata „Craiu nou”, de dl V. Alecsandri, pentru iare dl Ciprian Porumbescu a scris o musică frumoasă și națională; precum și comedia „Rămășagul”, tot de dl V. Alecsandri. Aceasta interesantă reprezentațiune se va ținea la 12 martie st. n.

de profesură prin examen că și-a însușit limba maghiară în direcțiunea gramaticală și literară până la gradul de a pute propune.

Bisericile, decând există au susținut scoale și au îngrit pentru instruirea intelectuale a credincioșilor sei; totdeauna însă cu scopul de a salva prin acestea individualitatea lor confesională și națională. A constrânge confesiunile la direcțiune contrară, ar însemna a pretinde dela acestea ca să se sinucidă prin mijloacele lor proprii.

Abstrăgând dela aceea că influința confesiunilor asupra scoalelor lor medice se reduce prin proiectul ministerial espres la facultatea de a administra averea, din care susțin acelea scoale de a aplica și a salarisa pe profesori, și de a exercita disciplina (§ 74); și abstrăgând și dela aceea, că proiectul chiar și facultățile acestea le reduce la forme simple (§§ 87 alin. ult. 84 în legătură cu 70, 93 alin. ult. 80) so mai reduce toate drepturile administrative ale acestora până la nimicirea totală a autonomiei lor în afacerile scoalelor medice. Astfel în a suferi în doială că dreptul de a dețermuri estensiunea și mesura cunoștințelor, ce au a se câștiga în decursul studiilor din singuratecele obiecte obligate în scoalele medice compete acestora, cari au înființat și susțin pe mesele sale scoale. Ei cunosc mai bine interesele lor confesionale, prin urmare ear numai ei pot stători proporțiunea în estensiunea studiilor adusă în conglăsuire cu interesele lor confesionale. De regulă susțin confesiunile scoale medii pentru a crește în ele fiitorii sei preoți. Pregătirea acestora pentru ascultarea studiilor acestora va recere de sigur altă măsură în obiectele filologice (d. e. limba ebraică, greacă s. a.) și istorie, decât cum se pot împărți acelea pentru gimnasiile fara de confesiune ale statului. Și totuși acorda proiectul dreptul celei dețermurii ministrului de culte și instrucțiunii publice (§ 77), lăsând confesiunilor numai facultatea de a stători între marginile trase deja de densus, sistemul și planul învățământului precum și manualele de școală. Dar și aceste cu restricțiunile, că ori ce schimbare în sistemul de învățământ să se notifice ministrului (§ 87 c) ear manualele de școală până chiar și manuscrisele să se substearnă acelea spre censurare (megbirálás § 87 d.)

Dacă se va considera mai departe că și în celelalte afaceri administrative, în cari proiectul ministerial lasă la aparență oare care cerc de activitate bisericilor autonome, se constrânge autoritățile acestora a arăta, substerne și raporta înaltului ministeriu toate minuțiozitățile împărțirea oarelor în clase, dispozițiunile luate pentru esamene, instrucțiune pentru comisarii de esamene, numele acestora până și casurile de dispensațiuni neînsemnate și motivele acestora (§ 83), va fi destul de clară intențiunea proiectului de a deposeda pe confesiuni din toate drepturile naturale ce le compet și a supune scoalele în mod indirect dispozițiunii înaltului regim al statului.

Intențiunea proiectului ministerial de a detrage confesiunilor toate drepturile ce le compet și cari le garantează legea patriei astăzi în vigoare, s'au de puteri ale paralisă astfel încât exercitarea lor se devină aproape imposibilă, se vede mai clar în dispozițiunile în privința calificărei profesorilor. Sub condițiunea că profesori trebuie să se aplice numai indivizi, cari au depus examenul de profesură și posedare diploma, proiectul permite confesiunilor ași alege ele pe profesorii lor. Dacă restricțiunea s'ar mărgini la atâta de sigur că ar fi justă nu numai din punctul de

vedere al unei corecte conduceri a învățământului, ci ar corespunde și eshauria pe deplin dreptul de supra-inspecțiune al Coroanei. Departe peste limitele acestuia trec însă restricțiunile proiectului ministerial și conțin în privința modului și a posibilității depunerii aceluia examen instrucțiuni a căror împlinire sau e imposibilă pentru confesiuni, cum e înființarea preparandiei de profesori (§ 68), — sau aduc cu sine călcarea autonomiei bisericilor și îngreunează peste măsură desvoltarea și progresul învățământului confesional.

După dispozițiunile proiectului se pot admite la depunerea aceluia examen — afară de cei preparați în preparandiei de confesiuni — numai candidații, cari vor fi studiat obiectele lor speciale, apoi pedagogia și didactica, logica, psihologia și istoria filosofiei în restimp de cel puțin 4 ani la universitate, și se vor legitima că au folosit încă un an spre perfecționarea lor teoretică sau spre perfecționarea lor în practica profesională. Atâta credem că ar fi garanție destulă pentru o pregătire fundamentală a profesorilor și totodată destulă îngreunare a confesiunilor, cari în general dispun despre mijloace modeste pentru salarisiu corespunzător a unui atare studiu al profesorilor sei. Restricțiunea mai departe a proiectului: că candidatul prelunge cele de mai sus să fie studiat și filologia maghiară (§ 58, p. 2, a), neputându-o aproba din punct de vedere didactic față cu scoalele medice cu limba de propunere nemaghiară, trebuie se fie o măsură politică cu oare care scop ocult, care de sigur nu cade în sfera promovării învățământului public, și cu atâta mai puțin în sfera de interese vitale ale confesiunilor nemaghiare. În legătură cu aceasta și tot de aceea natură este dispozițiunea proiectului, că din cei 4 ani de studiu unul să se facă necondiționat la vre o universitate din patrie. Științele sunt fără îndoială mai progresate la națiunile, cari lucră de seculi la desvoltarea acestora. A lega însușirea științelor de anumite orașe ale patriei, a un feliu de barieră prin care să închide științelor calea de a intra în patrie noastră.

Asemenea îngreunătoare, apte de a însuși neîncredere și umilitoare chiar pentru confesiuni sunt dispozițiunile proiectului în privința modului cum au profesorii de a se declara de calificați pentru posturi de profesură. Se permite confesiunilor ași examina profesorii prin comisuniile lor proprii — însă cu participarea a unui sau doi comisari ministeriali (§. 70), și (afară de casuri excepționale admisible în termin de 5 ani dela promulgare) esclusiv în limba maghiară (§. 71); în fine cu condițiunea ca limba și literatura maghiară neapărat să figureze între obiectele esamenului. Abstrăgând dela punctul de vedere științific și didactic această octroare a limbii de examen se presentă ca un mijloc eficace pentru a eschide pe candidații confesionali dela profesură, pentru că spre ași pute procura cunoștința și dexteritatea în limba esamenului în gradul necesariu, candidatul nemaghiar de nascere va trebui să folosească cea mai mare parte a timpului și a puterii sale spre scopul acesta, și va trebui, — ceea ce jignesce și punctul de vedere științific — se postpună obiectele speciale de profesură.

Din punctul de vedere a drepturilor fundamentale ale bisericilor însă aceasta sfortare a limbii devine o deposedare în toată forma, o nimicire a principiului despre egala îndreptățire, proclamat sus și tare în patria noastră și garantat prin legi sancționate. Nu va pute trage nime la îndoială că esaminarea profesorilor confesionali, pentru scoale confesionale,

păstrarea secretului oficial, diligență și credință cătră oficiu.)

A repășit așa dar dela miliție să-și continue studiul.

Putinelul capital ce și l'a fost păstrat ca militar, i-a oferit puțin mijloace spre a se susține în oraș unde dela amicii lui vechi și-a acuirat câte un manual de studiu — și după intrerupere de 6 ani inceptu ear se învețe *sinus cosinus, a ω — lego* etc. și din Martie până în Septemvre a anului 1880 susținându-se prin condițiuni au studiat și în Septemvre a făcut examen din VII și VIII clasă și a obținut bacalaureatul fu declarat, matur.

Cu mare bucurie că a învins, îndată sa înscris la facultatea juridică în B. P. — Dar cu ce speranță? Cu proverbial seu „Bun e D-șeu”. A proabat deci așa câștiga subsistența în P. — Aci însă nu avea pe nime, nu află o inimă îndurătoare, unde condițiile sunt deja nainte prenumerate de acea mulțime de tineri adunați la universitate. Amici lui vechi, conscolarii lui au fost deja în funcțiuni

și prin comisiune confesională e oafacere internă a concernentei confesiuni față cu legile positive astăzi în vigoare nu va trage nime la îndoială că limba oficială în afacerile interne ale bisericilor recunoscute de stat e limba lor națională, care drept sânt și natural s'a recunoscut, respectat și garantat totdeauna prin legislațiunea patriei. Dispozițiunea de sub cestiune e dară o desconsiderare apertă a acestui drept, o abrogare manifestă a legilor cari îl garantează. Numai la cazul dacă ar fi posibil a presupune că înaltul regim ar fi fost condus la compunerea proiectului din cestiune de alte considerante, ce nu cad tocmai în sfera promovării învățământului public, s'ar pute afla rațiunea acestei dispozițiuni, prin care pregătesce calea pentru delăturarea totală a limbelor nemaghiare din patrie ca limbi de învățământ în scoalele medie. Temerea aceasta trebuie însă, avem drept să o depărtăm dela noi pe cât timp avem conștiința că trăim într'un stat constituțional, într'un stat de drept al civilisatei Europe, în care bisericile, vechile drepturi și libertăți ale acestora stau sub neatingibilul scut al Preinaltului jurământ al Regelui Apostolic.

Cu cea mai profundă durere vedem că neîncrederea înaltului regim față cu bisericile și naționalitățile a ajuns la punctul de culminațiune în dispozițiunile § lui 91 din proiectul ministerial. Se crează prin acesta posibilitatea de a se atinge pe cale politică și de drepturile private ale bisericilor; de a li se altera dreptul de dispozițiune cu averea, din care susțin scoalele sale medie. „Dacă regimul ar observa la vreo școală medie defecte morali ori direcțiune contrarie statului, și prin auctoritățile competente ale scoalei nu s'ar pute ajunge vindicarea din rădăcina a răului! ministrul poate interveni prin organele sale și poate pedepsi nu numai pe persoanele culpabile, ci și institutul cu închidere, și biserica din a cărei avere s'a susținut, prin ridicarea din dreptul liberei dispozițiuni cu averea proprie.

Se poate oare presupune, că oare care biserică se nu poată, sau se nu voească a delătura atari defecte chiar în interesul ei bine priceput? — Biserica are în princip aceeași sublimă chemare ca și statul: de a cresce civi morali îndestrați cu virtuțile crestinesci, între cari supunerea față de stăpânire și iubirea de patrie ocupă locul de frunte, ce lise cuvine. Tot aceasta credem că e și problema statului în ce privește educațiunea civilor sei și pe cât timp statul nu se va abate dela această problemă, bisericile crestine cu atât mai puțin vor pute trece cu vederea direcțiuni sau curente contrarii statului. Astfelu dispozițiunile acestui § nu se pot privi decât de o umilire a confesiunilor, de o indirectă neîncredere, care le vatămă în ohii lunei prestigiul în modul cel mai dureros.

Față cu acestea biserica noastră nutresce conștiința liniștită că pe cât i a permis puterile sale ea totdeauna a ținut cont de interesele statului. Astfelu a îngrit și până acum ca limba oficială a statului să se propună în scoalele medie ce le susține în mod exact și fundamental și nice odată nu a dat privilegiu înaltului regim ași exprime neîndestulirea sa în direcțiunea aceasta sau în oareși care alta.

În urma acestora subscrisul consistoriu își permite a ruga cu profund respect pe Mărita Casă a reprezentanților țerei, ca în considerarea gravamenelor noastre mai sus înșirate se binevoiască a restitui proiectul dela 6 Octomvre 1881 al înaltului ministeriu de culte și instrucț. publică cu îndrumarea ca ascultând și pre reprezentanții bisericii noastre să l' modifi-

ce într'acolo, ca autonomia bisericice noastre naționale se nu suferă stirbire, ear' legile sancționate ale patriei referitoare la egală îndreptățire a confesiunilor și naționalităților din patrie se rămână nealterate.

Din ședința plenară a consistoriului archidieceșan greco-oriental.

Sibiu, 1-a Februaru, 1882.

Revista politică.

Sibiu, în 22 Februaru.

Majoritatea casei deputaților Ungariei a votat trecerea la ordinea zilei preste proiectele de rezoluțiuni cari cereau enquetă parlamentară pentru încorectitățile din sinul ministeriului de comunicațiune. Diarele opozițiunei maghiare se plâng asupra acestei votări și dic că era mai bine dacă prin enquetă se mulcomiau spiritele și se stergea și umbra cea din urmă de băneală.

Casa deputaților senatului imperial desbate bugetul de douăsprezece zile și n'a terminat încă. În decursul desbaterilor a explodat și acolo multe bombe între opozițiunea germană și guvern, lîngă care militează Cechii, Slovenii și Polonii galițiani. Cu toate aceste semne de pace între partidele de acolo nu se zăresc. Germanii austriaci sînt neobosiți în lupta opozițională. Foile partidei în comentarele de cari se folosesc spre a lumina punctul lor de vedere, pun guvernului austriac în perspectivă eventualitatea, că pentru persecuțiunile Nemților în Austro-Ungaria, aliatul cel mai puternic, Germania, va părăsi pe cea dintăiu în fața unei coalițiuni între Rusia, Serbia, Muntenegru și Italia. — Să fie aceasta numai o înspăimântare dictată de simț de partidă?

Iritațiunea între foile din Germania și din Rusia s'a domolit. Țarul Alexandru s'a grăbit a liniși pe împăratul Wilhelm față cu discursurile lui Scobelev prin o scrisoare trimisă cu un curier extraordinariu la Berlin. Diarele rusesci însă nu înceată de a scrie în ton iritat contra Austro-Ungariei. Ele vorbesc despre „atrocități austriace în Bosnia“ și că Austro-Ungaria împedecă restaurarea păcii (!) De altă parte ideile panslaviste cuprind teren tot mai mare în diaristica din Petersburg.

Scobelev în trecerea sa prin Varșovia a beut în sănătatea Polonilor. — La universitatea din Varșovia s'a creat o catedră de limba și literatura polonă.

Dela Belgrad se telegreafează că principele Milan fu astăzi proclamat de rege.

— Roma ear se află agitată; călugării francezi cari avură o audență particulară la Lon XIII propagă *urbi et orbi* că papa este hotărît a părăsi sfânta cetate. Aristocrația locală din contra declară că papa nu s'a hotărît până acum, dar că, totul este gata pentru plecare. Chiar ceremonialul pentru această circumstanță se află regulat. Inventariul archivelor, obiectelor de artă, relicuelor prețioase și a bogățiilor cari sînt adunate în Vatican și basilica sf. Petru este deja dresat și copia după acest document a și fost remisă tuturor ambasadurilor acreditați pe lîngă sf. scaun.

Ce va face diplomația în cazul când Leon XIII va pleca?

Cestiunea a fost pusă net și diplomații au și răspuns că vor pleca cu toții acolo unde se va duce papa. *Ubi Petrus, ibi Ecclesia!*

Dar dacă la această cestiune a fost dat un răspuns așa de lămurit, apoi la cestiunea pusă de cătră papa; ce se va face Vaticanul și basilica în

casul când papa va pleca? — răspunsul este foarte vag; se dice că reprezentanții ar fi declarat că aceasta stă în mâinile guvernului Italiei.

Din dieta Ungariei.

(Urmare.)

Rohonczy (continuând): Onorată Casă! Nu pretindeți dela mine să ies la lumină cu toate datele mele. Dvoastră și așa nu sînteți judecători; eu stăruiesc pentru esmiterea unei comisiuni parlamentare, ca să pot arăta datele și dovețile ce le am. (Aprobări viue în stînga estremă). Doresc esmiterea unei comisiuni în prima linie din motivul, căci doresc ca să se pedesească sau demisioneze culpabilii matadori, ear nu cei nevinovați, doresc esmiterea și din alt motiv: pentru că nu voiesc ca acei onorabili patrioți, cari și-au ținut de datorință a-mi aduce la cunoscință din îndemn propriu aceste abusuri, să fie espuși la unele neplăceri ce sînt de prevădut, și în urmă doresc esmiterea din motivul, căci nu voiesc a da din mîna mea arma cea cu două tășuri, până ce nu voi afla brațul, despre care pot fi convins, că va lovii cu ea într'adevăr pe aceia, asupra cărora a fost ridicată, și nu va lăsa ca sabia să cadă asupra mea. (Aprobări în stînga.)

Dacă secretariul de stat atacat de mine și colegii săi vor simți că acuzările mele nu se vor adeveri, dacă se cunosc că sînt onesti și nevinovați, atunci tocmai cercetarea, ce o solicit eu, le va potă da cea mai frumoasă satisfacțiune. (Așa e! din stînga estremă), așa că în faptă ei și nu noi ar trebui să cerem aceasta cercetare. Pentru guvern însă esmiterea unei comisiuni parlamentare cercetătoare nu e compromitere sau un vot de neîncredere, nu pentru că aceasta propunere s'a făcut din partea unui membru din partida guvernamentală (Aprobări în stînga), care în cazul dacă propunerea i s'ar primii, va ave încredere deplină în guvern. Între procederea aceasta și între procederea ministrului president, care ceruse odată în calitatea sa de șef al opozițiunei cercetarea contra guvernului de atunci, nu este nici o deosebire.

Nu e compromițitoare cercetarea pentru guvern nici din motivul, căci fiesce cine scie că abusurile ce se întemplă în ministeriul de comunicațiune își au sorgintea lor în era lui Bach, au trecut așa dicend ca o mostenire dela un guvern la altul. Deci trebuie a i se atribui guvernului actual ca merit, dacă va începe cu purificarea și guvernul va ave o satisfacțiune față cu mine, dacă acuzările mele se vor dovedi ca calumnii. (Vii aprobări în stînga). După părerea mea însă dl ministru president nu trebuia să treacă cu vederea o împregiurare principală și gravă, (Să auzim! din stînga estremă), înainte de a decide asupra propunerei mele. Ori și care ar fi ministeriul, în care se fac abusuri, să presupunem că sînt mituiri, aceste sînt spre paguba țerei în proporțiunea, în care ele micșorează venitele statului. La abusurile ministeriului de comunicațiune nu suma coruptibilității sau câștigul întreprindătorului sau a funcționarului e pierderea principală, ci paguba reală, necalculabilă o va afla d-nul ministru president, dacă va arunca o privire asupra țerei de jos (Alföld).

Aceasta mă silesc să mă lupt până la estrem, până ce se va purifica acest ministeriu. Voiu lupta însă și pentru aceea, căci e cunoscut, că ruinaarea acelei părți a țerei nu este o consecuență din sistema rea de regulare, sau din lipsa de bărbați de specialitate harnici, abili și cu caracter, căci nu este adeverat, precum se vestesce, că eroarea se află în sistemă

sau că nu avem ingineri onesti și abili, ci Țeara de jos s'a ruinat, pentru că decând s'a început regularea Tisei până în ziua de azi, mintea, știința, onoarea, cu un cuvânt esecutarea logică a sistemii stabilite și acceptate a fost subordinată abusurilor și înșelăciunilor blăstamate, a fost coplesită de acestea. (Așa e! din stînga estremă; mișcări în dreapta).

Contra acestui rău înzadar și-au ridicat cuvântul bărbații de specialitate și inginerii, în zadar au scris cărți. Cel mult ei au fost delăturați stabilinduse prin aceasta un exemplu de intimidare pentru ceilalți, ca meseria să se poată continua. (Sgomot mare în dreapta. Să auzim! Să auzim!)

Sciți dvoastră pentru ce s'au început regularea Tisei, străpungerile, ce au costat țerei milioane și care a aruncat în miserie o parte a țerei în partea din sus? Nu din prostie și ignoranță, ci pentru că întreprindătorii, cari atunci au fost tot aceiași ca și cei de azi, jucau cu funcționarii mai înalți de stat același joc ca și astăzi, esoperând în interesul lor propriu, ca regularea să se înceapă din sus, pentru că pământul pe acolo era nisipos, apa avea căderi mai repezi așa încât întreprindătorii au aplicat pe baggeri la lucru numai *proforma* ear statul le a plătit de dece ori mai mult decât lucrau.

Ei sciau foarte bine că în partea de jos a țerei (în Alföld) pământul e lutos și se ține de olaltă și apa are căderi mai mici și străpungerile începute acolo probabil nu s'ar fi format dela sine, așa încât nu puteau să înșele atât ca în părțile de sus ale Tisei.

Și acum când în urmă prin pagube ne am făcut mai cuminți, vom a repara erorile după ascultarea opiniunei experților străini. Seghedinul e pustiit, țeara jertfescă milioane, parlamentul le votează și apoi aceste milioane earăși se padează.

Noi ca interesanți, cari cunoascem abusurile ce ne ruinează, cari vedem poporațiunea luptându-se cu miseria, cari vedem mueri cu copii torturați de foame în brațele lor — noi să mai suferim și să tăcem, până ce vom schimba prosperitatea de mai înainte cu sapa de lemn și aceasta din vina unor funcționari? (Mișcări în dreapta.) Așa e, dle ministru president, în zadar clătini din cap! (Aplause vii în stînga, mișcări în dreapta.)

Deci nu vă mirareți, dacă între interesanți se află unul, care în numele celorlalți se coboară în arenă, pentru a lupta cu trup și cu suflet pentru drept. (Vivate vii în stînga.)

E trist, onorată Casă, dacă nu e de ajuns a indica abusurile; dacă în loc ca mii de bărbați să-și dea mîna pentru a desarma corupțiunea, care umblă deja cu capul prea presus, dacă dic, afară de unii patrioți mai curagioși, ceilalți își pun mîinile în sin, bucurându-se numai într'ascuns și asteptând un rezultat cum cred ei problematic.

Nu bărbații corupțiunei sînt periculoși prosperității naționale, ci mai mult aceia, cari cu tot caracterul lor nepătat, din pudoare falsă sau dintr'o esagerată bunătațe sau credibilitate, sau în urmă de frică mai prefer a tăce decât se fie scuturați din indiferentismul de toate zilele.

Ba sînt și de aceia, cari sînt mai aplecați a le sări într'ajutor, precând din contră ei ar trebui să contribuie în prima linie la demascarea lor. (Aprobări în stînga estremă.) Și o parte a presei de omenie aprețiază aceasta cestiune — durere din punct de vedere de partidă și prelucră opiniunea publică în sensul acesta.

Dealtmintrea lucre fiesce care după cum crede că e bine. Vinovații pot să folosească toate mijloacele de care dispun: eu declar din capul locului, că nu voi cruța pe nimenea

fi și fratele meu, numiți-mă demon crud, voi suferi și aceasta, cu toate că în inima mea nu va putea căuta nimenea; da, da, voi procede cu cruzime demonică pentru a demasca pe culpabili cari au păgubit națiunea.

Căci ved, că din vina acestora se ruinează aoperă a, a căror strămoși au togerat cu armele aceasta patrie în decurs de una mie de ani: înțeleg nobilimea și poporațiunea agricolă dela țeară. Dacă vom da averea națională în mâinile aceloră, cari ne ruinează în modul acesta, eu nu știu cum vor mai apere dinșii patria, când li se va cere potera brațelor; poate cel mult în modul acela, că vor vinde patria mai scump de cum o cumpără astăzi. Nu ve mirareți de iritațiunea mea estraordinară: încrederea înșelată, o lungă esperiență și convicțiune ce m'a învățat pe mine care sânt numai de jumătate orb, să ved, vatemarea simțului, și împregiurarea că s'a întrebuințat contra mea cea mai afurisită și mai ignobilă armă a corupțiunii într'un timp când nici nu pășisăm bine pe arena de luptă: toate acestea mi-au agerit oțelul și mai tare și acesta va lovi, de ar și voi să-l oprească sute de brațe.

Mă provoc la simțul de datorință și la patrioticul dvoastră, datii la o parte ori ce considerațiune de partidă „persoane și principii când e vorba de cnoarea națiunii de existența unui ținut al țerei (vii aprobări în stânga estremă) și împreunăți-ve pentru a demasca pe culpabili cari păgubesc națiunea cum vi se și cuiva ca reperiți dați ocașiunea ca cei nevinovați să se desfacă decătră cei culpabili și se rămână curați.

În urmă oratorul substerne un proiect de rezoluțiune subscris numai din partea sa, prin care cere emiterea unei enchete parlamentare compusă din 15 membri care se cerceteze abuzurile comise la regularea Tiszei ce o conduce ministeriul de comunicațiune.

Considerând gravitatea cercetării și greutățile împreunate cu agendele ei encheta se fie investită pe basa unei legei *ad hoc* cu următoarele atribuțe:

1. Se poată cita pe ori și cine;
2. Se poată jura martori și pe indiviții ce-i va asculta,
3. Se poate absolvi de pedeapsă pe autori corupțiunilor și pe alți complici mai mici, dacă se vor însinua de bună voie și vor depune cu sinceritate;
4. Se facă raport casei după terminarea cercetării.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Istoria regimentului c.r. (român) al 50-lea de linie). Istoria începe de la anul 1762, când se înființase regimentul și când era compus din grănițeri. — Această calitate și a păstrat-o până în anul 1852, nefiind rezervat numai la apărarea grănițelor ci luând parte la resboaiile cele mai depărtate ale monarhiei austriace. — Dela anul 1852 regimentul a trecut la linie, continuând a semenea, în toate luptele, a fi fidel glorioaselor sale tradiții.

Un exemplar din istoria regimentului fiind trimis mareșalului Albrecht, supremul comandant al armatei austro-ung. acesta a trimes comandantului de regiment o scrisoare care s'a cetit companiilor în limba românească. — Publicăm tecstul acestei scrisori. — El este cu o dovadă mai mult — dată de unul din membri familiei Habsburgilor asupra vitejei și lealității elementului românesc.

Eată tecstul.

Ordin de și pentru regimentul nr. 50.

Esemplarul transmis Mie din istoria regimentului l'am primit, și mă bucur, că multe documente de fidelitate, devotament și bravură ale acestui regiment viteaz, se transmit posterității.

Mai vartos 'mi revoc în memorie fidelitatea nestrămutată a acestui regiment grănițesc păstrată în anii 1848—49, între cele mai grele împregiurări.

Cu fală îmi aduc aminte de faptele îndeplinite sub ochii mei de cătră acest regiment viteaz la Custozza în 1866. Spiritul cel bun al regimentului 'mi este garanția, că el și în viitor va rămâne tot-deauna credincios istoriei sale. Domnul colonel este invitat a exprima corpului de oficeri mulțămirea mea pentru exemplarul trimis, asigurându-l, că eu acestui prea credincios regiment i poftesc până la finea vieții mele tot binele.

* (Comisiunea) însărcinată cu clasificarea cailor pentru armată au început în zilele aceste lucrările sale în toate părțile țerei.

* „Kelet“ organul guvernamental din Cluj dela 11 Martie n. încolo apare sub altă firmă „Kolozsvari Közlöny“ în format mai mare, redactat însă de redactorul de astăzi al lui „Kelet.“

* (Alarmă de foc) Duminecă după ameași am fost alarmați. Causa alarmării a fost că în Dumbrava Sibiiului s'a fos aprins frunzele uscate cădute din arbori. Focul fu stins îndată.

* (Comuna Betlean) din comitatul Solnoc-Dobâca a căpătat concesiune de a ține în anul acesta târgul de țeară în 26 și 27 Martiu în loc de 9 și 10 Aprile.

* (Mulțămită publică) Dela Zernești ni se scrie: În legătură cu mulțămita publicată în Nr. 17 al stimatei jurnal, ce'l redigeți, 'mi permit a ve roga, ca să dați loc spre publicare și următorul amandament: Dela înființarea reuniunii femeilor române din loc și giur, câțiva membri ai inteleginței din Bărlad (România) au arătat o deosebită generositate prin ofertele făcute în tot anul. Peste asteptarea noastră ne surprinsă însă tot acei st. Domni și în anul acesta cu un ofert foarte frumos de 70 franci, Acesti prea generoși contribuți căroră reuniunea nu le poate mulțămii din destul sânt: D-nii George Ghimbaşan prof. ca colectant 15 franci Ioan Popescu director, 10 fr. Stroe Belloescu, 10 fr. Stefan Neagoe, 10 fr. Emil Bruchner, 10 fr. Pan. Chenciu 5 fr. George Albu 5 fr. Lasca Hărgescu 5 fr.

Precum și Reverendis. D. protopres. Ioan Tipei din Sebeș 2, fl.

Dee-ne Dđeu mulți bărbați nutriți de astfelu de simțeminte nobile și atunci putem fi siguri că scopul reunitilor și va avea rezultatul dorit!

Zernești în 17/2 1882

pentru reuniune
I. Strevoiu.
not.

* (Misiunea germană), care se află actualmente în Constantinopole și care întorcându-se va trece prin Bucuresci unde se va opri câte-va zile este acceptată pe astăzi. Colonelul Costafor, este însărcinat a primi la frontieră misiunea germană.

* (Serviciul postal pentru Dobrogea) nu se va mai face, asigură „Tel.“ cu vapoarele austriace, ci cu vaporul „Aurora“ pus la dispoziția administrațiunii postelor de o companie română de navigație, care și are reședința la Galați.

* (Foaie antisemetică) a apărut în London sub titlul „Christian and Jew“ („creștin și jidov.“)

Mai nou.

Telegramele sosite eri la foile de aici despre proclamarea regelui sârbesc spun:

Principele fu proclamat rege de scupștină. Scupștina toată s'a dus la principele, pentru ca să i împărțască voiața poporului. Principele a răspuns că este gata a împlini voia poporului.

— Pe lângă recepțiune pompoasă trimisul austro-unguresc a adus regelui sârbesc gratulările monarhului austro-unguresc. Și trimisul turcesc a gratulat regelui sârbesc. Miliția a jurat credința.

— În camera din Bucuresci a cerut guvernul pentru trebuințele armatei patru milioane.

Loterie.

Sâmbătă în 4 Martie n. 1882.

Buda: 20 86 72 27 32

Bursa de Viena și Pesta

Din 4 Martie 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur	118.80	118.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	89.—	89.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	86.30	107.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	1 7.50	—.
Împrumutul drumurilor de fer ung.	94.—	131.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	132.—	98.—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	98.50	95.75
Obligațiuni urbariale temeșane	96.25	95.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	95.50	95.—
Obligațiuni urbariale transilvane	99.25	95.25
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	97.—	—.
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	—.	97.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	97.—	74.—
Datorie de stat în argint	75.—	75.—
Renta de aur austriacă	76.—	92.—
Sorși de stat dela 1860	93.45	123.50
Acețiuni de bancă austro-ung.	818.—	818.—
Acețiuni de credit austr.	307.—	307.—
Acețiuni de bancă de credit ung.	306.—	307.—
Sorși unguresci cu premii	117.—	117.—
Sorși de regularea Tisei	109.—	109.75
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina“	—.	—.
Argint	—.	—.
Galbin	5.63	5.62
Na-oleon	9.52 ⁷ / ₁₀	9.52
100 marce nemțesci	58.75	58.70
London (pe polița de trei luni)	120.40	120.40

Nr. 55

[26] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei vacante de classa III Galați în protopresbiteratul Abrudului, se deschide concurs, până la 20 Martie a. c.

Emolumentele sunt:

1.) Casa parochială cu două odăi, șură și un grajd, la care mai apar-

ține și o grădină de un car de cucuruz.

2.) Folosirea cimiteriului, a unui fânaț de un car de fân, a unui loc de arătură și pășunat, de 2 jugere numit, „lunca morii“

3.) Câte una ferdălă de cucuruz de 16 copuri sfârmit — seu 11 cupe de grâu dela 140 de case.

4.) Venitele stolare sistemisate, care toate apropie la suma de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa această parochie, au de a și subserne petițiunile înscrise, conform Stat. org. și Regulamentului congr. la subscrisul oficiu protopresbiteratul.

Dela oficiul protopresbiterat gr. or. al Abrudului,

Abrud în 8 Februarie 1882

În contelegere cu Comitetul parochial din Galați,

Ioan Gall m. p.,
protopresbiter.

Nr. 246.

[27] 2—3

EDICT.

Ana Thomi din Herman, în protopresbiteratul al II-a al Brașovului, carele înainte cu doi ani părăsi cu ncredință pre legiuitul ei bărbat Nicolau Păntoc tot de acolo, fără a se tai ubicațiunea ei, secitează prin aceasta, că în termin de un an, dela prima, publicare în „Telegraful Român“ se se prezenteze la subscrisul for matrimonial de prima instanță, căci la din contră se va decide cauza și în absența ei.

Brașov în 15 Ianuarie, 1882

Scaunul protopresbiterat gr. or. al II. al Brașovului.

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

Ne. 186: 1881

[27] 3—3

EDICT.

Oprea Motroanea, de religiunea greco-orientală din Poplaca, comitatul Sibiiului carele cu necredință a părăsit de 10 ani pre legiuita lui soție Ana n. Ioan Mărișiu, tot de acolo, fără a se sci ubicațiunea lui, prin aceasta se provoacă ca în termin de trei luni de la prima publicare a acestui edict se se prezenteze la subsemnatul scaun protopresbiterat, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența sa se va pertracta și decide procesul intentat contra-i de cătră soția sa.

Sibiu, 12 Ianuarie, 1882

Scaunul protopresbiterat gr. or. ai tractului Sibiiului ca form matrimonial de I instanță.

„ALBINA“ Institut de credit și de economii în Sibiu.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și de economii „ALBINA“ se învită prin aceasta, în vîrteuta § 19 al statutelor societății la

a IX-a adunare generală ordinară

care se va ține la Sibiu în 24 Martie 1882 stilul nou înainte de ameași la 10 oare în casa institutului (strada Baier Nr. 1.)

Obiecte

1. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului 1881, și raportul comitetului de revisiune.
2. Ficsarea dividendelor.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere.
4. Alegerea preșului marcelor de prezență.
5. Alegerea unui membru în consiliul de direcțiune în sensul § 36 din statute.
6. Alegerea comitetului de revisiune.

Domnii acționari, cari în sensul §§. 22, 23, și 24 din statutele societății voese a participa la adunare în persoană sau prin plenipotenți, sînt rngați, a-și depune la casa institutului acțiunile lor și eventual dovețile de plenipotență cel mult până în 21 Martie 1882 stilul nou după ameași la 6 oare.

Sibiu, 15 Februarie 1882.

[22] 3—3

Direcțiunea institutului.